

KIŞIN FOTOĞRAF

Kış mevsiminin yarattığı güzellikleri görüntülemek, kış ışığına uyum sağlamak, artan yansımaları denetlemek, ya da ışığı durduran gri bulutlarla kaplı, yağışlı hava koşullarında fotoğraf çekmek, kış mevsimini doyasıya yaşamak isteyen fotoğraf meraklıları için iyi bir araç.

Bazı fotoğrafçılar, bazen yaz aylarında dik gelen ışığın yarattığı yüksek kontrasttan, bazen de kışın ışığın azlığından ve havanın soğukluğundan şikayet ederler. Olumsuz yanları olsa da her mevsim, özellikle de kış, fotoğrafla ilgilenenlere gerçekten sıradışı pek çok olanağı cömertçe sunar. Sıklıkla değişen hava koşulları hem olağanüstü güzelliklerini sergileyen doğayı, hem de kent yaşamını fotoğraflanmaya değer kılar. Kötü hava koşulları, fotoğraflarda, gerçek yaşamda olduğundan çok daha zararsız, hatta ilginç ve çekici görünür. Çoğu manzara fotoğrafı böyle havalarda çekilmiştir.

Teknik olarak ele alındığında, soğuk ve karlı bir kış gününde fotoğraf çekmekle, ıslıl ıslıl bir yaz gününde fotoğraf çekmek arasında büyük bir fark olmasa da, kış mevsiminde çekilen fotoğrafların daha iyi olmasını sağlayan bazı ayrıntılar önemsenmeli. Öncelikle kendinizi, sonra fotoğraf makinesini soğuktan koruyabilmek, kışı fotografik olarak algılayabilmek, sihirli anlarını açığa çıkarmayı başarabilmek, bu ayrıntıların başında gelir.

Sert kış koşullarında, sıkıntı verebilecek kötü koşulları en aza indirecek önlemleri alabilmek, örneğin bıçak gibi kesen bir soğukla başederek iyi fotoğraf çekilemek, herşeyden önce kendinizi ra-

hat hissetmekle doğrudan ilişkili. İyi bir kış fotoğrafçısı olabilmenin en önemli unsuru, çekim sırasında, hava koşullarına göre giyinme biçimidir. Vücut, genellikle eller, ayaklar ve özellikle kafadan ısı kaybeder. Sıcak tutan botlar, sıcak tutan çoraplar, iyi bir şapka, sıcak tutan iç çamaşırları, su ve rüzgar geçirmez bir üst giyim ve yine sıcak tutan parmaqsız eldivenler, fotoğraf çekmeye yoğunlaşmak için iyi birer yardımcıdır. Eldiven seçimi, fotoğrafçı için biraz daha dikkat isteyen bir iş; parmaqsız eldivenin içine ince koton ya da yün eldivenler giyilirse, parmakların kemiklere kadar üşümesi engellenerek çekim yapılabilir. Fotoğraf-

çının üşümemesi çok önemli. Çünkü, vücut sıcaklığının çok düşmesi sonucunda oluşan hipotermi durumu, çok ciddi bir sağlık sorundur. Bu, 10°C'nin altındaki sıcaklıklarda, vücudun dayanıklılığına, ne kadar ısı kaybettiğine bağlı olarak, ortaya çıkabilir.

Suya, toza, neme dayanıksız ve çok hassas olan fotoğraf makinelerinin korunması özen ister. Yağışlı havada makinenin ıslanmasını engellemek için, su geçirmez bir çantada taşımak alınacak ilk önlem. Makinenin ıslanmasını önlemek için de yalnızca objektifi açıkta bırakan, plastik poşetler kullanılabilir. Bu tür ortamlarda sık çekim yapmayı düşünenler, fotoğraf makineleri için üretilmiş plastik koruyuculardan edinebilirler. İkinci tehlike, aşırı soğuk. Makinenin pilleri ya da elektronik aksamı aşırı soğuktan çok çabuk etkilenerek, makineyi çalışmaz hale getirir. Bunları soğuktan korumak için, çekim süresince paltonuzun altında taşıyıp, vücut sıcaklığınız sayesinde soğuktan etkilenmesini önleyebilirsiniz. Basitmiş gibi görünen bu sorunlardan kurtulmak için, tümüyle mekanik bir makine tercih edebilirsiniz; ama bu tür makineleri günümüzde bulmak, bulduğunuzda da, alışkın değilseniz, kullanmak başka bazı sorunları beraberinde getirir. Aşırı rüzgarlı havalarda, film ya da objektif değiştirme işlemini, paltonuzun içinde yapmaya çalışın. Rüzgarın taşıdığı toz toprak gibi gözle görülmeyen şeyler de makinenin içine girerek, makineye ya da filme zarar verebilir. Makineler sıcağın soğuğa çıkarıldığında ya da tersi durumda, bakaç ve objektifin üzerinde bir sislenme oluşur. Fotoğrafik kağıtla silerek, sisten kolayca kurtulabilirsiniz. Aslında, koşullar uygunsa, soğuktan sıcağa girerken de, makinenizin yavaş yavaş ısınmasını sağlayın. Ani ısınmalar da, nem oluşturarak makine ve çekilmiş film için zararlı olabilir.

Fotoğraf Konuları

Kış mevsimi, fotoğrafçıya gerçekten de diğer mevsimlere göre çok daha farklı fotoğraf konularını, cömertçe sunar. Yağmur, sis, rüzgar, fırtına, kırağı, kar, buz içeren hava olayları kış fotoğrafçısının vazgeçilmez konuları arasındadır.

Yağmurlu havalar, fotoğraf çekmek için oldukça ilginç görüntüler yaratır. Yağmur dindikten sonra, bitkilerin, çi-

çeklerin yaprakları üzerinde kalan yağmur damlacıkları, camdan süzülen damlalar ya da oluşan su birikintileri, yağmurlu günlerin ana konuları arasında yer alabilir. Islak yüzeyler ve su birikintileri, yansıma görüntüleri için bulunmaz olanaklar sunar. Yağmur, doğanın banyosu gibidir. Yağmurdan sonra tüm renkler canlanır, sıcaklaşır. Doğanın ısıtılması her yeri sarar. Bir de bulutların arasından sızan güneş ışığının yarattığı huzmeler varsa, olağanüstü görüntüler bizi kucaklıyor demektir.

Sis, ilginç ve gizemli görüntülerin kolaylıkla elde edilebileceği bir hava olayı. Genellikle, kaybolma, yalnızlık ve bilinmezlik gibi duygular verir. Irmak, çay, deniz, ovalar, yaylalar, dağların etekleri ve zirveleri, özellikle sabahın ilk saatlerinde sisle karşılaşmak için uygun yerler.

Rüzgârlı ya da fırtınalı havalar kış fotoğraflarının bir başka konusu. Bir gölün içinden gökyüzüne doğru boy veren sazların, düzlüklerdeki uzun otların, ağaçların, deniz ya da göl kıyısında dalgaların rüzgâr eşliğinde yaptıkları dansın sunduğu görüntüleri yakalamaya çalışmak, heyecan verici ve birçok güzelliği yaşamak için uygun birer fırsat.

Kışın ilginç görüntüleriyle, soğuk ve güneşli bir günün habercisi olan kırağı sayesinde de buluşulabilir. Özellikle bitkilerin yoğun olduğu parklar ya da ormanlık alanlar, kırağının yarattığı çizgisellik, esrarengiz ve büyüleyici görüntüler verirler.

Fotoğrafik olarak en zengin seçenekleri karlı havalar verir. Yağarken, ya da yağış sonrası karla kaplı yerleri görüntülemek aslında pek kolay değil; ama böyle zamanlarda, hem duygusal hem de çok neşeli fotoğraflar çekmek olası. Kara bürünmüş yüksek dağların vahşi görüntüleri, karla kaplı ormanların sıradışı güzellikleri, öte yanda karda çeşitli

oyunlar oynayan insanların neşesi de kar fotoğraflarının konularından yalnızca birkaçı.

Kış aylarının heyecan verici olduğu kadar ürkütücü bir başka etkisi de buz. Ağaçlardan, evlerin ya da binaların çatılarından yere doğru uzanan buz sarkıtları, donmuş su birikintileri ve göller de fotoğrafik olarak ilgilenilebilecek diğer konular.

Kış mevsiminde fotoğraf açısından en sık ve en hızlı değişim gökyüzünde olur. Beyazdan koyu, karanlık gri, hatta bazen lacivert olan renkleriyle bulutlar, manzara fotoğraflarının vazgeçilmez öğeleridir.

Kış fotoğrafının bir başka konusu da, insan ya da hayvanların, karşılaştıkları hava koşullarına gösterdikleri tepkiler olabilir. Bu tür görüntüler, yaşamdan kesitleri saptamak için oldukça iyi olanakları birlikte getirirler.

Öneriler

Kış fotoğrafları da, biraz gözünüzde canlandırmaya, biraz da deneyime bağlı. Fotoğraf makineniz kompakt, yani her şeyi kendiliğinden yapan bir makineyse değişik çekim denemeleri yapmanız olanaksızlaşır. Ancak kendinizin denetleyebileceği, SLR (tek objektif refleksli) tipi bir makine kullanıyorsanız, bazı püf noktalarına gereksinim duyabilirsiniz. Çekim sırasında kullanılacak bazı yardımcı malzemeler daha iyi sonuçlar elde edilmesini sağlar.

Doğru seçilmiş filtrelerin kullanımı görüntüleri güçlendirir; aşırı-düşük kontrast ya da grileşme-mavileşme sorunlarını giderir. Kapalı, çok bulutlu günlerde fotoğraf çekerken ortak sorun, kaydedilen görüntüde gökyüzünün beyaza gitmesidir. Dereceli bir gri filtre kullanımı, bulutlardaki ayrıntıların açığa

çıkmasını, gökyüzünün daha güçlü görünmesini ve dramatik bir gökyüzü elde edilmesini sağlar. Dereceli nötral yoğunluk filtreleri de benzer bir etki yaratırlar, ama dereceli gri filtreden farklı olarak, gökyüzü tonlarında dikkate değer bir etki oluşturmazlar; salt, hafif bir parlaklık üretirler. 81A, 81B gibi renk doygunluğunu artırıcı filtreler de kapalı – ışısız günlerde, bir nebze sarımsı ton katarak daha iyi görüntülere ulaşmayı sağlarlar. Özetle, sisli havalarda, sisin etkisini artırmak için sis filtresi, yağmurlu havalarda, yansılardan kurtulmak için polarize filtre, karlı havalarda fazla ışık yansımasından kaynaklanan mavileşmeyi önlemek için mavi filtre, soluk bir gökyüzüne renk katacak dereceli filtre kullanımı daha başarılı görüntüler elde edilmesini sağlar.

Kapalı havalarda, özellikle de düşük örtücü hızlarında, ayrıntıların, görüntü bozulmadan açığa çıkmasını sağlamak için tripod kullanın. Ancak hava çok rüzgârlıysa, dikkatli olmalısınız. Rüzgârlı havalarda, yeterince sağlam bir biçimde yerleştirilmezse tripod devrilebilir ve makine de hasara uğrayabilir.

Değişik koşullara göre film seçebileceğinizi unutmayın. Bir fırtınadan sonra güneş açığa çıkıp ortalığı aydınlatırsa, daha yavaş bir film kullanarak görüntünüzün zenginleşmesini ve renklerin güçlenmesini sağlayabilirsiniz. Düşük ışık koşullarında 400, 800 ISO gibi hızlı filmleri tercih edin. Bu tür filmler daha kısa örtücü hızlarının kullanımına olanak verirler.

Karda, yağmurda ya da buz üzerinde fotoğraf çekmek bazen kolay olmaz.

Kültür AŞ. ve Fuji Film Türkiye tarafından düzenlenen "İstanbul'un Hazineleri" konulu yarışmada birincilik ödülünü alan Ercan Arslan'ın "Sessizlik" adlı fotoğrafı.

Yağmur çukurları doldurarak, kar ve buz da su birikintilerinin üzerini kapatarak görünmez kılar. Çoğu kimse için buz üzerinde yürümek çekici olsa da, bir anda kendinizi soğuk suyun içinde bulmak gibi tehlikelerden uzak durmak en doğrusu. Güzelliklerin peşinde koşan fotoğrafçı, hem kendi sağlığını hem de fotoğ-

raf makinesinin göreceği zararları önlemeyi düşünmek zorunda.

Serpil Yıldız

Kaynaklar
<http://www.kodak.com/cluster/global/en/consumer/products/techInfo/ac65/ac65.shtml>
<http://www.cardsbymel.com/photo18.php3>
<http://www.wright90.freemove.co.uk/Winterph.html>
<http://photosoc.wellington.net.nz/articles/winter.php>

Kar Manzaralarının Işıklanması

Güneşli bir kış günündeki kar manzaralarında, ton değişimleri çok farklılık gösterir. Gün boyu oluşan bu ton farklılıklarını bir arada kaydedecek tek bir film de ne yazık ki yok. Eğer kompakt bir makine kullanıyorsanız, 100 ya da 200 ISO gibi yüksek genlikli yani değişik ışık koşullarında daha iyi sonuç almayı sağlayan filmleri tercih etmek iyi olur.

Objektif içinden ölçüm yapan, tümüyle elle ayarlanabilir bir makine kullanıyorsanız, görüntünüzde yer alan farklı nesnelerden ayrı ayrı ölçüm yapın ve hangisini öne çıkarmak istiyorsanız, o ölçüm değeriyle çekim yapın. Bu seçim fotoğrafı sonucunu önemli ölçüde etkiler. Örneğin, karlı bir tepenin önünde, kızakta oturan bir çocuğu fotoğraflamak istediğinizde, çocuğun yüzünden ölçüm alarak, yüzün detaylarını açığa çıkaran bir görüntü elde edebilir, ya da kar kaplı tepeden ölçüm alarak, kar detaylarını açığa çıkara-

bilirsiniz. Ancak, her iki görüntünün birden detaylarını ortaya koymak genellikle çok zor olur. Çocuğu fotoğraflarken, yüzünden yapılacak bir ölçüm, ayrıntıları göstermeye yeterli olur. Kar detaylarını öne çıkaracak bir çekimdeyse, yaptığınız ölçümün 1 ya da 2 durak fazlası bir ışıklama yapmak gerekir. Örneğin, makinenizle f/11 diyafram değerinde 1/500 saniyelik bir örtücü hızı değeri ölçtüyseniz, 1/500 saniyelik örtücü hızı değerini koruyarak, diyafram değerini f/8 yapabilir ya da diyafram değerini f/11, örtücü hızı değerini 1/250 saniyeye ayarlayarak da çekim yapabilirsiniz. Aslında her iki durumda da makinenin ölçtüğü değer 1 durak fazlası kadar ışıklama yapılmış olur ve her iki seçenekte filme ulaşan ışık miktarı aynı kalır. Bu yöntemle, kar görünümünün sonuç görüntüde griye ya da maviye dönüşmesi tümüyle engellenemese de azaltılabilir. Doğru ölçüm yapmakta kulla-

nılan diğer bir yöntem de gri kart kullanımı. Fotoğrafta doğru ölçüm yapmayı sağlayan gri kart, fotoğraf mağazalarından temin edilebilir.

Kendiliğinden ışıklama yapan bir makine kullanıyorsanız, makinenizin sunduğu teknik olanakları devreye alabilirsiniz. Parlak karlı fonlar, insan, kulübe, hayvan gibi nesnelerin daha az ışıklanmasına neden olabilir. Fotoğrafın ana ögesi, örneğin insan, kulübe ya da hayvan olacaksa, ışık ölçümü daha yakın mesafeden yapılmalı. Uzaktan yapılacak ölçümlerde fonun ölçüm yapma olasılığı çok yüksektir. Bazı SLR makinelerde "bracketing" denen ışığı denetleyici bir düzenek bulunur. Bu düzenek fotoğrafçının film yüzüne düşecek ışığın miktarını kolayca belirlemesine yardımcı olur.

Manzara gibi durağan daha geniş görünümler çekilecekse, makinenin film hızını, kullandığınız filmin yarısı olan değere ayarlayabilirsiniz. Örneğin 200 ISO film kullanıyorsanız, makinenin ISO ayarını 100 ISO yaparak, bütün filmin bir durak fazla pozlanması sağlayabilirsiniz.